

เรื่อง พระขุ่มเสมา

รายละเอียด

พระขุ่มเสมาทิศ มีผู้ค้นพบมากมายหลากหลายกรุ ในแถบพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง ล้วนเป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงโด่งดังทั้งสิ้น ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ 2450 เป็นต้นมาจน ประมาณ พ.ศ 2490-6 มีการเปิดกรูอย่างเป็นทางการและมีผู้พบพระขุ่มเสมาทิศ ทั้งที่กรุวัดอรัญญิก จังหวัดพิษณุโลก โดยพบพร้อมกับพระชินราชใบมะยม มีทั้งเนื้อดิน และชินแข็งสภาพสุกอร่ามไม่สมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับที่พบตามวัดร้าง และเนินดินตามเขตเมืองเก่าในจังหวัดชัยนาท มีบางส่วนพบที่จังหวัดกำแพงเพชร กรุวัดอาวาสใหญ่ส่วนมากเป็นพิมพ์กลาง เนื้อดินและเนื้อชินแก่ตะกั่วมีไขขาวแซมตามชอกองค์พระและที่กรุวัดอาวาสน้อย เนื้อชินจะเป็นลักษณะเป็นชินแข็งมีสนิมดินกาและตามรอยผุระเบิดจะเป็นปื้นเกร็ดกระดี่มีปรอทขาวสีซีดแห้งสมอายุ เมื่อสัมผัสถูกความชื้นนานไปจะกลับเป็นสีเทาเข้มจนเกือบดำ กรุสำคัญที่ถือได้ว่ามีพระพิมพ์ขุ่มเสมาทิศทุกพิมพ์อยู่เป็นจำนวนมาก สามารถพบเห็นกันบ่อยจนชินตาคุ้นเคยกันดี เป็นกรุใหญ่ที่พบพระที่มีสภาพสวยงามสมบูรณ์ที่สุดเห็นจะได้แก่ กรุวัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมักจะพบเพียงพิมพ์ใหญ่และพิมพ์เล็ก แม้ไม่ใช่พระยอดนิยมติดอันดับ แต่ด้วยพุทธศิลป์ที่สวยงาม ทำให้หนังสือพระระดับเล่มครุสำหรับพระยอดนิยม อย่าง หนังสือภาพพระเครื่อง(สี) ยังต้องกล่าวถึง ในปัจจุบันจึงหาชมพระขุ่มเสมาทิศสภาพสมบูรณ์ได้ไม่มากนัก ราคาเล่นหาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเรือนหมื่นไปนานแล้วโดยเฉพาะพิมพ์กลางสภาพสวยสมบูรณ์ พุทธคุณว่ากันว่าเป็นยอดในทางแคล้วคลาด คงกระพัน

พระพิมพ์ "ขุ่มเสมาทิศ" นี้แบ่งออกตามขนาดได้เป็น 3 พิมพ์ ได้แก่พระขุ่มเสมาทิศพิมพ์เล็กหลายท่านเรียกขานรวมกันไปว่า "พระพิมพ์ขุ่มระฆัง" ซึ่งหากพิจารณาตามรูปลักษณะของทรงกรอบที่ล้อมองค์พระพิมพ์เล็ก จะคล้ายกับรูประฆังคว่ำส่วนพระขุ่มเสมาทิศพิมพ์กลางนั้น ลักษณะพุทธศิลป์จะแตกต่างออกไปอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่องค์พระจะมีขนาดใหญ่กว่า พระพักตร์รูปผลมะตูม ปรากฏรายละเอียดของพระพักตร์ให้เห็นว่าเป็นพุทธศิลป์ของงานช่างสกุลอุทองชัดเจน แม้แสดงพุทธกิริยาประทับนั่งมารวิชัยบนอาสนะเช่นกัน หากแต่เป็นฐานเตี้ยมีจุดไขปลาภายใน พระขุ่มเสมาทิศพิมพ์เล็กมีพบทั้งเนื้อดินและเนื้อชินเงิน ส่วนพิมพ์กลางและพิมพ์ใหญ่เท่าที่พบมักจะพบเห็นเป็นพระเนื้อชินเป็นส่วนใหญ่ ทั้งชินเงินและชินแก่ตะกั่วมีไขแซมพระขุ่มเสมาทิศพิมพ์ใหญ่บางท่านจะเรียกกันว่า "พระขุ่มจิก" สำหรับพุทธศิลป์ของพระขุ่มเสมาทิศ หากกล่าวโดยรวมสำหรับพระพิมพ์ใหญ่และพิมพ์เล็ก คือ องค์พระจะมีขนาดเล็ก แสดงพุทธกิริยานั่งแบบมารวิชัยประทับบนอาสนะสูงเหนือฐานบัวจำนวนสองชั้น ภายในกรอบขุ่มทรงระฆังคว่ำส่วนปลายของขุ่มทั้งสองด้านมีกนกรูปเศียรนาค เห็นขุ่มปรากฏลายเถาพุ่มใบจิกปลายยอดแหลม มีทั้งแบบพื้นผนังเรียบและมีจุดไขปลาทั้งในเส้นคู่และตามแนวขุ่มสำหรับพระขุ่มเสมาทิศที่นำมาลงให้ชมกันองค์นี้ จัดเป็นพระพิมพ์กลาง สภาพสวยสมบูรณ์ เห็นรายละเอียดในพระพักตร์

ค่อนข้างชัดเจน ขนาดเคยเป็นองค์ "นายแบบ" ให้นิตยสารพระเครื่องชั้นนำมาแล้ว สนใจเชิญติดต่อสอบถามกัน
เขามาได้เลยจ้า

ภาพโดย

: https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=162&code_db=DB0003&code_type=P003

คำสำคัญ : พระเครื่อง

ที่มา : สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2549). พระกรุเมืองกำแพง มรดกประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-22

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=200&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology